

Stanisław Gwiazda

1909-1990

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1930 r., żołnierz gen. Franciszka Kleeberga, konstruktor, projektant.

Urodził się 20 kwietnia 1907 r. w Staszynie (województwo kieleckie). W roku 1927 wstąpił na Wydział Mechaniczny Szkoły Morskiej w Tczewie, który ukończył w 1930 r. Zaraz potem dostał powołanie do czynnej służby wojskowej.

Po powrocie do cywila przez rok odbywał praktykę warsztatową w Stoczni Modlińskiej, a 14 lutego 1933 r. otrzymał dyplom oficera mechanika III klasy. Od marca 1933 r. do grudnia 1935 r. pracował jako technik konstruktor w Stoczni Modlińskiej, a do 1937 r. w Dziale Konstrukcji Specjalnych Państwowych Zakładów Inżynieryjnych w Warszawie. Od lutego 1937 r., przez dwa lata, był referentem technicznym w Spółce Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich w Ostrowcu Świętokrzyskim.

W 1938 r. powołany na ćwiczenia we Flotylli Rzecznej w Pińsku, promowany został na podporucznika rezerwy marynarki. W lutym 1939 r. został konstruktorem w Warsztatach Portowych Marynarki Wojennej w Pińsku.

Zmobilizowany 27 sierpnia 1939 r., mianowany został dowódcą Pogotowia Technicznego Flotylli Rzecznej w Pińsku. „Gdy warsztaty pływające zostały zatopione trzy kilometry od ujścia Horynia, Gwiazda wycofał na łodziach, a następnie na zarekwirowanym statku cywilnym, załogę fachową warsztatów, złożoną z 46 ludzi”¹. Do 5 paź-

dziernika walczył w szeregach Grupy Operacyjnej „Polesie” gen. Franciszka Kleeberga.

W niewoli niemieckiej, w oflagach II B Arnswalde i II C Woldenberg, przebywał od 6 października 1939 r. do 28 stycznia 1945 r.

Po powrocie do kraju pracował do początku 1948 r. w Wytwórni Wagonów i Mostów w Chorzowie, następnie do połowy 1949 r. był konstruktorem w Centralnym Biurze Konstrukcji Okrętowych (CBKO) w Gdańsku, a do stycznia 1950 r. – kierownikiem zespołu projektantów w Biurze Projektów Zakładów Przemysłowych „Prozamet” we Wrocławiu, potem kierownikiem pracowni w Biurze Projektów i Studiów Budownictwa Osiedlowego Zakładu Osiedli Robotniczych we Wrocławiu, konstruktorem CBKO w Gdańsku, głównym mechanikiem w Stoczni Północnej w Gdańsku.

We wrześniu 1953 r. został inspektorem gospodarki cieplnej w Chińsko-Polskim Towarzystwie Maklerów Okrętowych w Gdyni. Następnie był kierownikiem Oddziału Głównego Energetyka w Gdańskiej Stoczni Remontowej, a od lipca 1957 r. – głównym mechanikiem Stoczni Marynarki Wojennej w Gdyni-Oksywiu. W 1959 r. został starszym projektantem w Biurze Projektów i Studiów Taboru Rzecznej we Wrocławiu.

Od 1960 r. był II mechanikiem na statkach PŻM w Szczecinie.

W 1972 r. przeszedł na emeryturę. Zmarł 1 sierpnia 1990 r.

Monitory rzeczne ORP „Horodyszczce” i ORP „Warszawa” na Prypeci

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; akta osobowe w Sali Tradycji UMG; Mieczysław Filipowicz, *Ludzie, stocznie, okręty*, Gdańsk 1985.

¹ Mieczysław Filipowicz, *Ludzie, stocznie, okręty*, Gdańsk 1985, s. 87.